

Közösen Székelyföld egységéért!

„Szenteld, oh magyar, hazádnak kebled szent érzelmeit.
Romlott szív és romlott elme, kit hazája hű szerelme szép
tettekre nem hevít.”

Rendhagyó megemlékezésre került sor 2009. augusztus 1-jén a Nyerges-tetőn, a Csíkkozmás és Kászónújfalú közötti nevezetes hegygerincen. Ugyanis az 1849. augusztus 1-jén itt lezajlott csata 160. évfordulóján először ünnepelt együtt a három székely megye. Bár az időjárás nem kedvezett a rendezvénynek, a néha-néha eleredő eső mégsem tudta elriasztani a több mint félezer összesereglett embert, akik ünnepelni, fejet hajtani jöttek erre a történelmi helyszínre. Borboly Csaba Hargita megyei és Tamás Sándor Kovászna megyei tanácselnökök lóháton, a hagyományőrző huszárcsapatok tagjai által kísérvé, Lokodi Edit Emőke Maros megyei tanácselnök pedig a csíkkozmási polgármester társaságában, hinton érkezett az emlékműhöz, amelyet – felirata szerint – még 1897-ben állítottak a Bukarestben lakó székely „honfiak és honleányok”.

Az ünnepséget Bodó Dávid csíkkozmási polgármester beszéde nyitotta meg, aki házigazdaként üdvözölte az egybegyűlteket. Hargita Megye Tanácsának elnöke, Borboly Csaba ünnepi beszédében elmondta, hogy a hősokról való megemlékezés mellett a három székelyföldi megye önkormányzatának vezetői azért ünnepelnek együtt a Nyerges-tetőn, hogy közös jelenlétükkel is kifejezzék a Székelyföld egységét és a székelyek önrendelkezési igényét. Mint mondta: „Hargita, Kovászna és Maros megyei székelyek ugyanis együvé tartozunk. Közös a történelmi múltunk, közösek a hagyományaink, de közösek a gondjaink és a vágyaink is. Tudjuk, hogy ha a székelység ügyéről van szó, akkor nincsenek megyehatárok, akkor egy föld van: a Székelyföld, amelynek méltó gyülekezési helye a Nyerges-tető”. Korodi Attila alsíki parlamenti képviselő a Tuzson János őrnagy és az általa vezetett maroknyi székely csapat hősiességét a spártaiakéhoz hasonlította, akik a túlerőben levő perzsákkal csaptak össze, és a világ mégsem a győztesekre, hanem a legyőzöttekre emlékezik. „Itt is a legyőzött lett a győztes” – utalt a 160 évvel ezelőtt elesett székely katonákra a politikus, aki szerint a nyerges-tetői ütközetnek kettős üzenete van: konokság-bátorság, illetve az ezért kijáró tisztelet. Lokodi Edit Emőke, a Maros Megyei Tanács elnöke a szabadságharc körülményeit, a különböző etnikumok törekvéseit ismertette, s az ütközetre emlékezve hangsúlyozta: „Az itt meghalt székely katonák áldozata nem volt hiábavaló, biztosította megmaradásunkat, arra biztat minket, hogy érdemes magyarként élni Erdélyben”.

Tamás Sándor, Kovászna Megye Tanácsának elnöke beszédében kiemelte, hogy a székelyek leginkább olyankor mutatták meg igazi énjüket, amikor az a veszély fenyegette őket, hogy szabadságukat elveszítik. „Őt nemzedék választ el bennünket 1849 hőseitől, de a szabadságvágy melletti konok kitartásunk mit sem változott” – emlékeztetett az elnök, majd így folytatta: „Székelyföld azoké legyen, akik

Harghita Megye Tanácsa

dolgoznak, küzdenek és áldozatokat hoznak érte. Azoké legyen, akik akkor is maradnak, amikor nem könnyű maradni. Székelyföld azoké legyen, akik hisznek benne.” Tamás Sándor beszédében hangsúlyozta, mindenkinek meg kell érteni, hogy nem valakik ellen küzdünk, hanem Székelyföldért dolgozunk, éppen ezért fontos, hogy Maros, Harghita és Kovászna megye együtt emlékezzék. „Itt állunk jövőbe vetett hittel Székelyföld minden szegletének képviselőjében. Ez az erő terel össze bennünket minden évben, ha esik, ha fúj, ha tiltják, ha nem” – zárta beszédét az elnök.

A rendhagyó történelemórát Egyed Ákos történész, az EME elnöke, a negyvennyolcas események kiváló kutatója tartotta, felidézve a nyerges-tetői csata előzményeit, körülményeit. Hangsúlyozta, hogy a székelység kivette részét a magyar szabadságharcból, helyállt a küzdelemben, a fegyverletétel után pedig kivette részét a békés munkából is. „Ez a titka Székelyföld megmaradásának: ha kellett, fegyverrel, amikor lehetővé vált, a békés munka eszközeivel tudta magát fenntartani” – mutatott rá a történész. Egyed Ákos szavait Darvas-Kozma József csíkszeredai római katolikus esperes-plébános kemény hangvételű beszéde követte, amelyben rámutatott a román hatalom kisebbségellenes magatartására. Darvas-Kozma József figyelmeztette a jelenlévőket: a szabadságharc nem ért véget, Romániában ugyanis másodrangú állampolgárokként kezelik a székelyeket. Elvették erdeinket, birtokainkat, egyetemeinket, intézményeinket – mutatott rá, hangsúlyozva: Isten adta kötelességünk, hogy a szabadságunkért, az autonómiáért harcoljunk. Nem véletlen, ami Székelyfölddel történik, hanem központi irányítású – vélekedett, majd családalapításra buzdította a székely fiatalokat. „Ha lesz egymillió székely, Európa meg fog változni” – fejezte be beszédét.

Az ünnepség végén – amelyet a kézdiszentléleki Perkő néptáncsoport és a csíkközmási Bojzás együttes előadásai, a huszártoborzó színesebbé, a rendhagyó történelemóra, az igeolvasás és a közös ima pedig megihettebbé tett – a jelenlevő politikai pártok, civil szervezetek és intézmények képviselői megkoszorúzták az emlékművet, majd a temetőben kopjafaavatással és zászlóátadással ért véget a megemlékezés.

Mihály János

A címlapon és a borító belső oldalán: pillanatfelvételek a Nyerges-tetőn 2009. augusztus 1-jén tartott ünnepségről. Mihály János fotói.

ÖRÖKSÉGÜNK

Történelem. Népelet. Néphagyomány.

III. évfolyam (2009) 3. szám

Jelzések, emlékek, vélemények

4 Pál-Antal Sándor: EME vándorgyűlés Székelyudvarhelyen

História

6 Sófalvi András: A homoródalmási Tatárkapolna és környezete

8 Mihály János: Negyvennyolcas zászlók a két Homoród mentéről

10 Bicsok Zoltán: Fondok és gyűjtemények a Román Országos Levéltár csíkszeredai Igazgatóságának kezelésében 3.

Megkérdeztük

13 „*Szótáraim jelen vannak a magyarországi, németországi, romániai egyetemi könyvtárak polcain*”

Kolumbán Zsuzsanna beszélgetése Szabó M. Atilla helységnevkutatóval

Népi kultúra

15 Szöcsné Gazda Enikő: A szemerjai dohánytermesztés

18 Jakab Rozália: Az étkezés néhány emléke a Székelyföldön

Jelzések, emlékek, vélemények

20 Ráduly János: Pontosítás a csíkszentmiklósi–csíkszentmihályi rovásfelirat olvasatához

Lábjegyzet

21 P. Buzogány Árpád: Kibéd és környéke mondáiból

Közgyűjteményeink

22 Mihály János: A gyimesbükki néprajzi gyűjteményről

Székely fonó

23 Anekdoták az Erdélyi Lapok hasábjairól

Tárgyi örökségünk

24 Forró Albert: Szent László Csíkban

Jelzések, emlékek, vélemények

25 P. Buzogány Árpád: Énlaka-konferenciák

Forrásközelben

26 Balácsi Dénes: Időjárásra vonatkozó feljegyzések a Szentléleki Római Katolikus Egyházközség Domus Historiájában

Évfordulóink

30 P. Buzogány Árpád: Udvarhelyszéki helyismereti évfordulók. 2009. október–december

ÖRÖKSÉGÜNK : Történelem. Népelet. Néphagyomány.
III. évfolyam (2009) 3. szám

Megjelenik negyedévente. Kiadja a Harghita Megyei Hagyományörzési Forrásközpont. **Igazgató:** Szöcs Endre.

A Forrásközpont fenntartója: Harghita Megye Tanácsa.

Főszerkesztő: Kolumbán Zsuzsanna. **Szerkesztőbizottság:** Mihály János, Miklós Zoltán, P. Buzogány Árpád, Kovács Árpád.

A szerkesztőség címe: Székelyudvarhely, 1918. December 1 utca, 9. sz., II. emelet. A folyóirat megrendelhető a 0266-214440 (Szöcs Klára) telefonszámon, illetve az oroksegunk@hereditas.ro e-mail címen. Az előfizetési díj egy évre 20 RON. Az előfizetési díjhoz hozzászámítjuk a postaköltséget.

Műszaki és grafikai szerkesztés: Corvette Kft., Székelyudvarhely

Nyomdai munkálatok: Infopress Group Rt., Székelyudvarhely
Megjelenik a Szülőföld Alap és a Communitas Alapítvány támogatásával.

Médiapartner: Szabadidőkalauz, www.szabadidokalauz.ro